

Rapòrt

d'activitat

Edicion

Dos mila

vint e tres

oc-cultura.eu

CIRDOC
Institut
Occitan
de Cultura

CIRDOC

Institut Occitan
de Cultura

Mediatèca (Béziers)

1 bis boulevard Du Guesclin - BP 180
34503 Béziers Cedex
Tél. : 04 67 11 85 13

Etnopòle (Pau)

Ciutat - Cerquèm!
5-7 rue de la Fontaine
64000 Pau
Tél. : 05 59 13 06 40

oc-cultura.eu

occitanica.eu

info@oc-cultura.eu

Mesa en pagina : Studio Asensò

Fotografias : CIRDOC - Institut occitan de cultura

Traductors : Perrine Alsina (Lg), Sèrgi Javaloyès (Gsc)

Lo CIRDOC - Institut occitan de cultura es un organisme co-administrat par

Somari

Rapòrt d'activitat

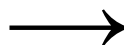
Edicion

Dos mila vint e tres

- 02 Editorial de la Présidenta Florence Brutus
- 04 Conservar e valorizar
- 08 Diversificar los publics e har vèler l'auhèrta culturau
- 12 Acompanhar la creacion e las arts
- 16 Sosténer las iniciativas de recèrca e de formacion
- 20 Sosténer las estrategias territoriaus
- 24 Inventoriar e difusar las ressorsas del patrimòni cultural immaterial
- 29 Médiatèca d'Occitanica : tèxtes, sons, videos, imatges

La valorizacion
de colleccions
occitanas e la
promocion de
la lectura
publica
bilingua
s'enriquís
d'iniciativas
de proximitat.

Editorial de la Presidenta Florence Brutus

Florence Brutus

Presidenta del conselh
d'administracion de
de L'EPCC CIRDOC Institut
occitan de cultura,

7e Vicepresidenta -
Amainatjament, Coesion dels
territòris e Ruralitat - Region
Occitània

Fòrt de sos dos labèls, Colleccions d'Excelléncia e Etnopòl, lo CIRDOCC - Institut occitan de cultura contunhèt en 2023 lo desvolopament de son accion dins totes los domenis d'intervencion definits per son projècte scientific, cultural, educatiu e social, e confirmèt son ròtle de menaire en matèria de cooperacion territoriala per la coordinacion d'operacions patrimonialas, de lectura publica e d'engenhèria culturala d'envergadura granda. D'un costat l'engatjament dins las commemoracions dels centenaris Robèrt Lafont e Bernat Manciet illustrèt la pertinéncia del nivèl interregional dins la co-construccion d'un programa coerent e projectable a l'escala, mai larga, de l'espaci occitan. D'un autre costat, lo succès del projècte montpelhierenc *Martor. L'esprit des lieux*, amb la participacion de centenats d'escolans e collegians de la vila, demostrèt la capacitat de l'establiment a renovar sos formats a la dimension d'una metropòli.

Enfin, la co-organizacion a Pau de la barradura del programa europèu LIVHES en preséncia de Tim Curtis, Secretari de la convencion de l'UNÈSCO per la salvagarda del patrimòni cultural immaterial, testimonièt del nivèl de reconeissença aquesit sul subjècte al près d'institucions prescriptoras. Lo CIRDOCC - Institut occitan de cultura ne contunha pasmens una politica

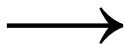
de site amb la progression de sas cooperacions localas en relacion amb sos dos equipaments, la Mediatèca a Besièrs e l'Espaci Lecturas e Descobèrtas a Pau. La valorizacion de colleccions occitanas e la promocion de la lectura publica en lenga s'enriquís d'iniciativas de proximitat, en ligam amb las associacions, institucions e collectivitats, çò que permet a l'encòp d'estructurar los publics e de sosténer los actors culturals. A títol d'exemple, la collaboracion amb los conservatòris de las doas ciutats contribuís a alargar los malhums locals, renovar las fòrmas de mediacion e inspirar las proposicions d'educacion artistica e culturala en relacion amb los diferents partenaris academics. En 2024, lo CIRDOCC - Institut occitan de cultura consolidarà aqueles aspèctes multi-dimensionals e transversals de sas missions, se poirà apiejar sus un site internet pensat de nòu, d'espacis reamainatjats, de catalògs de fonses enriquits e sa contribucion a de manifestacions culturalas significativas coma *Escale à Sète* o *La Passem*. Mentre que se celèbran los 120 ans de l'atribucion del Prèmi Nobel a Frederic Mistral, l'establiment s'estaca a promòure totjorn melhor una lenga e una cultura que l'autor de *Mirèio* saupèt menar a de soms literaris.

EN 2024

Mentre que se celèbran los 120 ans de l'atribucion del Prèmi Nobel a Frederic Mistral, l'establiment s'estaca a promòure totjorn melhor una lenga e una cultura que l'autor de *Mirèio* saupèt menar a de soms literaris.

.01 Conservar e valorisar

En 2023, l'accion patrimoniala de l'establiment foguèt marcada per l'enriquiment de las colleccions per d'aquisicions o de depauses significatius. Lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura assolda aital son ròtle de conservatòri de las memòrias occitanas e contunha l'ambicion d'Ives Roqueta: "J'ai créé, avec le Centre International de Documentation Occitane, la machine à ramasser, sauver, conserver, classer, étiqueter, ranger et mettre à la disposition de tous l'essentiel de l'écrit occitan".

Lo depaus e tractament del fons Marcello Drutel

L'acuèlh del fons Marcello Drutel (1897-1985), depausat pel Musèu Provençal de Marselha, manifestèt l'atencion renovelada de l'establiment pels escrits femenins tant coma sa vocacion a obrar sus l'ensemble de l'espaci occitan, en cooperacion amb d'institucions e associacions referentas dins los domenis de la conservacion e de la valorizacion documentàrias. Amb aqueste fons, son gaireben 7 mètres linears d'archius que beneficièron d'un tractament d'urgéncia a fin d'inventari e senhalament dins la basa CALAMES¹ gràcias a una mission dedicada de 5 meses sostenguda per l'ABES².

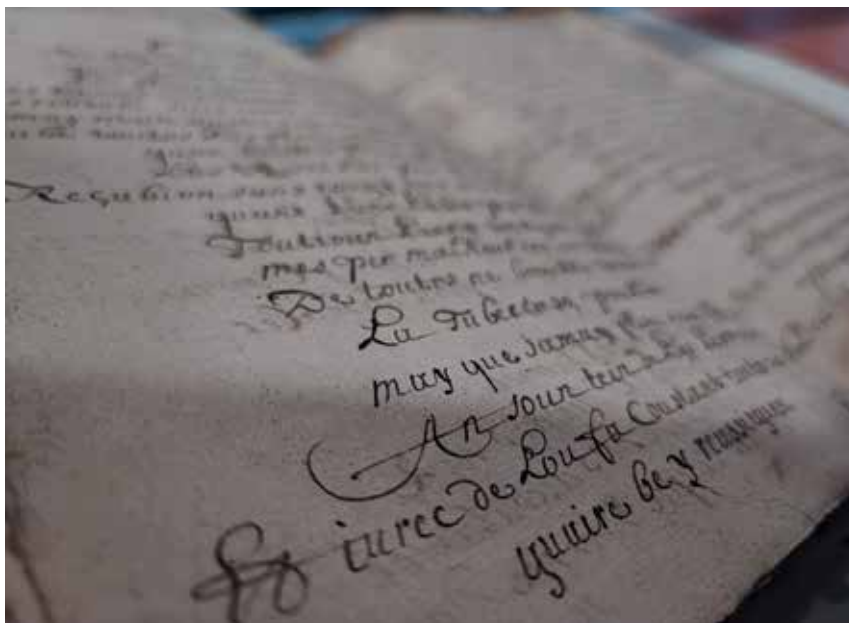
L'aquisicion d'imprimits rars e remarquables

Lo CIRDÒC s'estaquèt tanben al desvolopament qualitatiu de sas colleccions per la crompa d'imprimits rars e remarquables tant per la natura de l'edicion coma per la signatura de las illustracions que los adornan. Aital es qu'un ensemble de pèças de Marie Mauron (1896-1986) rejonhèron los magazins del site de Besièrs dont *La Festo en Pais d'Arle* (1981), *Lou Rusticage au fieu di jour* (1981), *Tu noste aubre* (1983) totas magnificament illustradas pel pintre Jean Arène (1929-2020). Del meteis biais, dins l'encastre de l'annada dels centenaris Robèrt Lafont (1923-2009) e

Lo fons Marcelo Drutel depausat per lo Musée
Provençal en cors de tractament.

Bernat Manciet (1923-2005), la croma d'una edicion de *Noste Dame de le Pou* (1950) escrita per aqueste darrièr e ornada de gravaduras sus fusta de l'artista alemand Rudolf Scharpf (1919-2014) ressonèt amb l'engatjament de l'establiment dins las commemoracions.

Entre las 15 autras adquisicions patrimonialas de l'annada de 2023, qualques pèças son vendudas, oportunament, completar d'ensembles ja plan documentats amb, per exemple, dos volums de *Recueil de poèmes gascons* (1700) editats a Amsterdam, un tiratge de Mireille (1923) supèrbament illustrat pel pintre Frédéric Montenard (1849-1926) – celebrarem en 2024 los 120 ans de l'atribucion del Prèmi Nobel a Frederic Mistral (1830-1914) – o, totjorn dins lo domeni de la literatura felibrenca, un poèma manuscrit del marselhés e fondator de l'Escolo dei Felibre de la Mar Louis Astruc (1857-1904) entitolat *La Marriès*.

Lo testimoniatge de Marcela Delpastre

L'establiment demòra atentiu a tota mena de documents que presentan un interès per l'estudi de la cultura e de la lenga occitanas. A aqueste esgard, l'adquisicion de letras escritas en 1964 per Marcela Delpastre (1925-1998) al folclorista Claude Seignolle (1917-2018) liuran, sul ton de la confidència, d'informacions preciosas sul mòde de vida de l'escrivana lemosina e la genèsi de son trabalh etnografic : "J'ai la tête pleine de légendes, de signes, de rites et d'interdits. Il en est de vraiment cocasses".

La numerizacion e la mesa en linha sus Occitanica

Dins lo domeni de la numerizacion, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura coneguèt de realizacions importantas amb la mesa en linha sus Occitanica d'archius sonòrs de ràdios associativas, en seguida d'un apèl a projècte PNV del Ministèri de la Cultura. Aquò representa gaireben 400 oras d'emissions que revèlan un

aspècte, de còps que i a sosestimat, de la produccion occitanofòna amb de cronicas coma *L'occitan pels nullasses* d'Arnaud e Jean (2012-2015) sus CFM Radio, Biais de dire de Philippe Carcassés sus Ràdio Lengua d'Òc (2013-2017), *Un Còp parlèron* de Ràdio Albigès, o tanben l'integralitat *d'Istòria d'Òc* de Ràdio Occitània e plan d'autres pèrlas radiofonicas. Del costat de l'audiovisual, l'establiment acabèt la mesa en linha dels 164 filmes realizats per Michel Cans (1923-2016) entre 1950 e 1960 dins los vilatges d'Erau amb, en 2023, las serias consacradas a Viaç, Vèndres, Valròs, Cervian, Sant Tibèri, Puèg-ericon, Sant Ginièis, Nevian, Linhan, etc. d'ara enlà mesas en linha sus Occitanica e qu'atèstan d'un mond rural ont coabitava encara costumas secularas e cambiaments d'après-guèrra.

↑ Julien Rampal, *Pouésios provençals*, 1858. Fons CIRDOC-Institut occitan de cultura, Ms 17.

¹ Catalòg en linha dels archius e dels manuscrits de l'ensenhament superior.

² Agéncia bibliografica de l'ensenhament superior.

³ Programa de numerizacion e de valorizacion dels contenguts culturals.

CHIFRAS CLAUS

**Aquisicions
patrimonialas 2023:
5 711,94 €**

Los manuscrits musicals, una operacion de senhalament partejada

Amb l'aquisicion e la numerizacion, la descripcion dels fonses dins de catalògs de referéncia es una part importanta de l'accion patrimoniala dins un objectiu de visibilitat e de consultacion. Lo plan de senhalament partejat coordinat per « Occitanie Livre et Lecture » permetèt de tractar 2,5 mètres linears de manuscrits musicals conservats al dintre de l'establiment, al benefici de la recèrca e d'una melhora coneissença del repertòri occitan. Aquesta participacion del CIRDÒC - Institut occitan de cultura als divers obradors de l'agéncia regionala s'illustrèt tanben per l'acuèlh sul site de Besièrs de la « Commission Patrimoine ». Una jornada professionala al cors de la que l'artista Isabelle François assegurèt una sensibilizacion lingüística e culturala jos la fòrma d'una performança teatralizada. S'aquestas accions suls fonses e colleccions son pas totjorn visiblas per part del grand public, fan pasmens l'objècte d'operacions de valorizacion e de mediacion patrimonialas d'envergadura.

Valorizar e documentar un fons a l'escasença d'un eveniment patrimonial

Amb l'exposicion *Testimoniai, Combatre, Resistir. Écrire en occitan durant la seconde guerre mondiale*, l'establiment s'inscriguèt dins las celebracions dels 80 ans de l'arrestacion de Jean Moulin (1899-1943) en presentar de documents pauc coneguts d'aqueste periòde. Aqueste eveniment permetèt notadament d'espleitar lo fons del Collègi d'Occitania (45 mètres linears) que son contengut aviá pas fait l'objècte fins ara de manifestacions dedicadas especificas. De la correspondéncia de l'Abat Josèp Salvat (1889-1972) amb Pèire-Louis Berthaud (1899-1956) als testimoniatges sus la vida culturala dins los estalags de Jean Lessaffre (1907-1975) en passar pels poèmas

de Carles Camprós (1908-1994) o las letras de Peire Miremont (1901-1979) e plan d'autres pèças representativas de l'epòca, l'exposicion interroguèt la plaça acordada a la lenga occitana dins los mitans pròches de Vichèi, de la resisténcia e de la deportacion. La jornada de conferéncia en preséncia de Cécile Noilhan, Felip Martel, Yann Lespoux e Jean-Michel Lahieyte se revelèt tanben rica d'ensenhaments sus divers aspèctes de la question (felibritge, maquis, politica...). D'intervencions saberudas filmadas e montadas puèi mesas en linha sus Occitanica. Una iniciativa tanben desplegada sul site de Pau amb la projeccion del filme de Jean-Pierre Darrigrand e Jean-Paul Duchon (1997, restaurat 2009) sus Rogèr Lapassada (1912-1999) e la presentacion per Jean-Michel Lahieyte de son libre *Les Merles*, 28 avril 1944. Las commemoracions del centenari Lafont donèron luòc tanben a de manifestacions publicas nombrosas coordinadas o en partenariat amb l'establiment.

Lo centenari Lafont e la reedicion d'una exposicion

En mai de la creacion d'un emblèma comun, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura entrepenguèt una revision complèta de l'exposicion *Robert Lafont, le Roman de la langue* (concebuda en 2009 per Marie-Hélène Bonafé) en relacion amb la grafista Camille Boyer. Son inauguracion se faguèt al moment d'una serada excepcionala, qu'amassèt mai de 100 personas sul site de Besièrs, en preséncia de Fausta Garavini esposa de Robert Lafont e de nombroses actors istorics del movement occitan e de la recèrca universitària. En complement d'aquesta exposicion, lo fons Lafont (18,5 mètres linears, gaireben 20000 letras en relacion amb 3500 correspondents) foguèt largament explorat amb una presentacion d'una seleccion de pèças e de documents, per la màger part inedit, en coeréncia amb lo prepaus de l'eveniment.

Sagèl comemoratiu del centenari de Robert Lafont.

Las cooperacions patrimonialas e editorias

Sovent, la valorizacion patrimoniala apèla de partenariats amb d'institucions tèrças per tal de consolidar la proposicion documentària iniciala. Per l'exposicion *Arpentar e contar lo país*, a l'entorn de l'òbra de l'antropòlg Daniel Fabre (1947-2016), montada a l'escasença de las Jornadas Europèas del Patrimòni a Besièrs, l'establiment cooperèt amb los Archius Departamentals d'Aude, l'etnopòlg GARAE e lo Musèu Agatenc çò que permetèt aital de sollicitar lo fons René Nelli (1906-1982), d'expausar una causida de fòtos de l'enquèsta RCP 323 en País de Saut, e d'illustrar l'ensemble documentari per la preséncia d'objèctes tradicionals.

Del meteis biais per la darrièra manifestacion de l'annada consagrada a l'Abat Jean-Baptiste Fabre (1727-1783) – a l'escasença dels 240 ans de sa mòrt – amb de contenguts escrits per Danielle Bertrand-Fabre, Joan-Claudi Forêt, Felip Gardy e Claire Torreilles, frut d'una collaboracion amb las edicions A l'asard Bautozar ! e la Metropòli de Montpelhièr.

Las òbras de reamainatjament de las resèrvas

Enfin, per sosténer la mobilizacion de l'establiment dins los domenis de la conservacion e de la valorizacion, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura entrepenguèt un ample obrador de reamainatjament de sos magazins a partir de la reflexion engatjada suls fonses d'afichas (7 000 unitats), l'organizacion de l'iconotèca e, mai largament, de l'escritura d'una estratègia patrimoniala pluriannadièra.

Lo finançament de 26 000 euros acordat pel Ministèri de la Cultura dins l'encastre de l'apèl a projècte nacional Patrimòni Escrit de las bibliotècas venguèt sosténer aqueste esfòrc.

A aqueste efèit, en vista de l'installacion de mòbles novèls e de la mudança de la fonotèca, lo darrièr semèstre de l'annada de 2023 foguèt emplegat al « deserbatge »⁴ necessari e tanben al tractament, tant important, d'un cèrt nombre de « fonses isolats ».

FOCUS

→ Estrategia pluriannadièra de las colleccions :
A l'escasença de l'apèl a projècte Patrimòni escrit de las bibliotècas de 2023 del Ministèri de la Cultura, l'establiment metèt a jorn son estrategia pluriannadièra de las colleccions, document-quadre que precisa la politica d'aquisicions, la cadena de tractament de las colleccions e los axes de trabalh privilegiats fins a 2026. Entre eles, lo reamainatjament de las resèrvas patrimonialas, l'annada Frederic Mistral per 2024, lo cinquantenari de l'establiment e lo centenari de l'escrivana Marcela Delpastre (1925-1988).

→ Raras son las traças escrites de femnas de letras d'òc al sègle XVII. Entre elas, Suzon de Terson, jove protestanta de Puèglaurenc mòrta a 28 ans, daissèt a la posteritat aquel recuèlh manuscrit de poesias occitanas e francesas, plaçat jos l'egida de la galantariá. S'agís d'una còpia manuscrita d'epòca.

⁴ Lo deserbatge servís principalament a esporgar la colleccion de documents que n'i an pas mai lor plaça, airejar las laïssas, actualizar las colleccions, evaluar la coeréncia d'un fons e sa perennitat. (ficha ENSSIB "Désherber en bibliothèque").

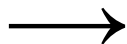
.02

Diversificar los publics e har vèler l'auhèrta culturau

Los centenaris de Robèrt Lafont e de Bernat Manciet que permetón collaboracions e navèras co-operacions per la fin de har conèisher a mei grans publics l'òbra d'aquestes escrivans de compte har de la literatura occitana de l'après Segonda Guèrra mondial. De la creacion d'emblèmas commemoratius, a la programacion de hèitas, de la creacion de contienguts a la co-ordinacion de projèctes, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura que s'i hasó de cap aus divèrs terrenhs de la mediacion e de l'engenhèria culturau entà de'n promóver la lectura. Delà d'aqueras commemoracions, d'autas iniciativas en maines autanplan diversificats que l'art contemporanèu o los jòcs videos qu'estón alargats tà encoratjar las practicas culturaus en occitan.

L'annada deus dus centenaris

Au parat deu centenari de Robèrt Lafont, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura que s'associè dab *Lo Diari* - lo Magazine de la cultura en occitan - e la Region Occitania, tà har un numèro hòra de seria sancèrament consacrat a l'autor de *La Festa*. L'establiment que participè ad aquera publicacion dab l'apòrt de documents iconografics gessits deus sons archius, lo sostien a la tirada e a la difusion de 1500 exemplars a gratis de cap aus hialats educatius e deus partenaris de la collectivitat regionau. Ua operacion d'endom consagrada a har mièlher conèisher deu public joen e de navèths publics l'òbra e los engajatments de Robèrt Lafont. Ua afranquida complementària tà l'estar a la disposicion de la mustra e la soa circulacion capvath desparièrs endrets de l'espaci occitan : au Beausset dens lo Var, a Nimes per l'Universitat Occitana d'Estiu, a Montpelhièr auprès de l'Universitat Paul Valéry, a Niça au parat deu collòqui de la Flarep atau com a l'Otèl de Region tà la ceremonie de clavada de la hèita. Haut o baish, 12 hèitas Robèrt Lafont qu'estón repertoriats sus la pagina dedicada deu portau Occitanica.

Dab un dossier centrau hèit tau seishau numèro deu catalògue *Tè!*, l'edicion d'un liberet destacader e la difusion deu filme de Robèrt Passuello *Robert Lafont, un écrivain dans le siècle* a Pau, Besièrs e Montpelhièr, l'establiment que obrè tà qu'aquera annada aniversari estosse vededera e documentada.

Auta figura de compte har de las letras occitanas, Bernat Manciet que lhevè hèrs d'iniciativas dab mei de 40 hèitas deu centenari recensadas sus la pagina dedicat deu portau Occitanica. En colaboracion dab la Region Navèra-Aquitània e l'associacion deus Amics de Bernat Manciet, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura que creè tanben l'emblèma comun de las commemoracions, que hasó un dossier especiau tau n°7 de *Tè!* E que programè mei d'ua proposicion culturau, en especiau l'adaptacion deu poèma epic *Roncesvals*, per la « Compagnie des Hirondelles » a la mediàtica André Labarrère de Pau davantejada d'ua presentacion de l'òbra e de l'autor per Sèrgi Javaloyès. E, en co-operacion dab los Archius departementaus de las Lanas, un dispositiu de mediacion mobile dit de "curiosèrs archivistics" — devath la forma d'ua maison d'autor dab un liberet d'acompanhament e ua seleccion d'enregistraments sonòrs — que serà bèthlèu perpausat aus establiments escolars en l'encastre d'accions d'EAC.

Mediacions numericas e videos

En lo maine de las mediacions numericas, l'establiment que continua lo desvolopament de la publicacion de hèitas sonòras dab la soa cadena *Tè!* lo podcast e los sons 11 navèths episòdis hicats en linha au cors de l'annada : *Letra a Robèrt Lafont* per Joan Luc Sauvaigo, *A l'entorn deu monde pastorau cevenòu* per Estela Blenet e Francesco Canova, *Son, colors e vibracions, deus trobadors dinc a uei lo dia* per Pascau Caumont, etc., sia haut o baish 260 minutas d'entrevistas e documents ineditis disponibles sus totas las plataformas. Ua accion qui s'inscriu en la durada dab l'aquisicion d'un navèth equipament mei adaptat aus us e practicas actuaus deu "podcasting".

La difusion de contienguts culturau que continua tanben devath formats mei classic dab la programacion annau deu Ciné Ôc, en partenariat dab l'associacion Tu Tanben, e la descobèrta de filmes documentaris e deus lors realizators o producers dont *Fabriquer Ici* de Nicolas Bergès sus la darrèra capeleria de l'Auda, *Tant qu'il y aura des étoiles* de Marion Fernandez e Céline Malèvre au parat deu Mes deu doc o *Un dîder de huec* de Patric Lavaud (Bernat Manciet) au Cinéma Le Méliès (Pau), au demieï descobèrtas e un truc au còr cinematografics.

Capvath lo departament deus Pirenèus Atlantics, Lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura que s'i ei hèit hòra deu contèxte urban, a las vaths pireneanas, en sostenèr la mostra deus autocròmes d'Albèrt Khan (1860-1940) e la co-produccion dab Crestian Casassus d'un filme documentari sus la vita vitanta a la Vath d'Aussau, tot parièr dab la serada *Mainats d'Aspa* e la projeccion a Bedós, quaranta ans adarron, d'un documentari filmat per Antenne 2 en 1976, serada excepcionau en preséncia de Michel Feltin-Palas.

↑ Sagèth commemoratiu deu centenari de Bernat Manciet.

↵ Ua de la revista *Lo Diari*, hòra-seria Robèrt Lafont, 2023.

€ CHIFRAS CLAUS

Aquisicions
colleccions
costumèras /
contemporanèas :
12 820,25 €

15 projeccions
organizadas suu
site de Besièrs
despuish 2020 en
co-operacion dab
l'associacion
Tu Tanben.

A l'entorn deus jòcs videos

Au site de Pau, *l'Espaci Lectura e Descubèrtas* qu'abastè a crear un environament de mediacion originau a partir d'ua programacion audaciosa, sol o en co-operacion dab la Mediatèca intercomunau André Labarrère. Qu'ei prumèr l'obertura a l'univèrs deus jòcs videos e de societats dab los tornèis de *Boomerang Fu* e de *Mario Kart* contats en occitan, los talhèrs *Pim, Pam, Pet* o animacions videos e interactivas. E, com collaborator deu projècte Ciutat, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura que participè a l'animacion culturau de l'aglomeracion paulina dab las soas iniciativas de lectura publica : encontre dab l'autor de literatura joenessa Thierry Colombié, talhèr de gravadura pair e mair-mainat en francés-occitan a l'entorn de la fauna pireneana, lectura bilinguas en castelhan-occitan, talhèr de luteria sauvatja a partir de materiaus de recuperacion en l'encastre deu Rambalh de la Sent Martin, lecturas bilinguas en francés-occitan (*E cric e crac*), etc.

Hèitas de lectura publica

Arron deu cambiament d'orientacion de l'Estivada de Rodés, l'establiment que tornè alargar lo principi deu *Cafè Literari* en l'encastre deu hestau Hestiv'Òc dab l'organizacion d'encontres obèrtas en permetent aus editors occitans de presentar las lors actualitats : las edicions Letras d'òc dab Joan Loís Lavit e

→
Festenal Nòu ! #1, le 1er
festenal du spectacle vivant
occitan pels joves,
Sant Africa, 4-7 d'octobre
de 2023.

Tresià Pambrun, las edicions Reclams dab Eva Cassagnet, Aura Séguier e Sèrgi Javaloyès, las edicions Per Noste dab Harrer Konrad e a la fin finala las edicions Fédérop (adara, edicions Pierre Mainard) dab Katy Bernard. Ua hèita arcuelhuda a l'auditorium de la Mediatèca centrau de Pau, en l'esperit de las accions de lectura publica organizadas durant l'annada e de la dinamica aviada a l'entorn de la creacion literària dab los dias *Ecrivans*, concebuts en partenariat dab las edicions Reclams. Qu'ei tanben la creacion d'un Total festum literari, en partenariat dab l'agència Occitanie Livre et Lecture, e la participacion deus autors Paulina Kamakine, Franc Bardou tau lor obratge *L'Angel que renais* e de Joan Penent tà *Les peintres du Languedoc au XVIIe siècle*. Ua accion complementària deus Encontres de Salinèla e los lors tres dias d'escambis e d'intervencions sus la literatura e las arts dab, augan, un temps consacrat a l'interpretacion de l'òbra deus trobadors atau com "navèths us de la lenga occitana".

Visitas en occitan

Capvath la region Occitania, l'establiment que s'engatgè en plen a la navèra edicion deu hestau Total Festum, en la seleccion deu visuau dab la causida de l'artista Eliott Evaki Lezard (àlias Julie Jardel) e la contribucion a la hèita d'aviada a Sèta, en partenariat dab la DRAC e lo sostien de la Direccion de la Cultura e deu Patrimòni de la Region. Un dia jos l'egida de la creacion contemporanèa dab ua visita hèita de la mustra de Fernand Deligny (1913-1996) "Las legendas deu radèu" hèita en occitan per l'artista Isabelle François.

Espectacle viu e joens publics

Lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura que collaborè dab lo TIO-La Rampe, la Region Occitania, la Comuna de Sent Africa, lo Departament de l'Avairon, tà aviar la prumèra bienala de l'espectacle viu occitan tà la joenessa, lo Festenal Nòu dotat d'ua

FOCUS

→ A Pau, au còr deu quartièr de La Ciutat, l'Establiment a creat en 2022 dab lo sostien deu Departament deus Pirenèus Atlantics, l'Espaci Lecturas e Descobèrtas, de 63 m², dedicat a la lectura publica e a la mediacion culturau en generau dab ua atencion particulara aus publics joenessa e familha. Membre associat deu hialat de las mediatècas de l'Agglomeracion Pau Bearn Pirenèus, que perpausa ua grana seleccion editoriau occitana e bilingua dens los maines de la literatura, de la musica, de l'audiovisuau e deu PCI.

programacion pluridisciplinària, perpausantcontres professionaus - dont la suu tèma "Teatre e dinamica ensenhanta" - e hèras de talhèrs pedagogicas taus escolans. Lo public que podó atau descobrir los espectacles d'Yves Durand e de Colline Hateau : *Lo Rei de las agraulas*, de Perrine Alranq e de Clément Baudry : *A l'ors*, de Bernadette Boucher e de Priscille Paccoud : *Julon piu-piu e la balena*, au demiei d'autes espectacles e creacions. Ua operacion inedita sus la forma e los contienguts qui dè lòc a un tirat-a-despart d'escadença deu catalògue *Tè! E* que permetó de mièlher har conèisher l'auhèrta culturau en los maines deu teatre e deu conte en tots los lors aspèctes contemporanèus.

L'auhèrta de la mediatèca

Suu site de la Mediatèca de Besièrs, l'establiment que continua de desvolopar las soas colleccions contemporanèas dab 12820,25 € dedicats a las aquisicions en ua afranquida renovelada d'exhaustivitat e d'actualitat editoriau dab la mira de desvelhar navèths lectors

e d'entertièner lo hialat actuau. Entad aquò har, lo mòbles deu salon de lectura Lo Gai Saber qu'estó sancèrament arrenavit, en medish temps tà solaçar los equipaments e perpausar un espaci mei foncionau capable d'arcuèlher mustras patrimoniaus, en tot guardant l'accessibilitat a las ressorças e a la consultacion suu lòc dab plaças assedudas de l'estetica adaptada. Au site de Pau, lo catalògue perpausat per *l'Espaci Lectura e Descobèrtas* que's horní tanben de navèras aquisicions per un montant de 4470 euros mei que mei tà desvolopar l'auhèrta perpau-sada aus publics joens.

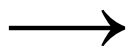
De mei, lo tornar tà Besièrs deu cicle "Cultiva ton òc" au moment deu darrèr semèstre de l'annada que permetó a haut o baish 120 personas de descobrir l'establiment e d'aquesir los prumèrs rudiments d'ua cultura occitana durant 12 sesilhas pluritematicas sus la lenga e la civilizacion, la cosina, las danças tradicionaus, la ràdio, la premsa, etc.... e en clausura, ua visita en occitan de la vila.

↖
Visita-performaça per la comediana Isabelle François a la Mediatèca de Besièrs, lo 12 d'octobre de 2023.

.03

Acompanhar la creacion e las arts

Lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura sosten la creacion per l'acuèlh, la programacion e l'ajuda a la difusion. Aqueste acompanhament consistís en propausar de contenguts artisticos per d'eveniments o manifestacions culturalas, en metre a disposicion de ressorsas documentàrias e en obrir un accès privilegiat a sos espacis de recèrca.

L'ofèrta de residéncia

En 2023, l'establiment renovelèt sos formats de residéncia en organizar, en associacion amb lo festenal de las Trad'hivernales, un acuèlh crosat d'artistas per tal d'ofrir una durada d'albergament mai longa en ligam amb un malhum partenarial ja consolidat. Dins aqueste encastre, Ania Wasniowska e Emily Moroney foguèron primièr recebudas a la Mediatèca del site de Besièrs abans d'o èsser a Somèire, vila òsta de l'eveniment. Amb lor projècte entitolat *Ni ici ni là-bas* las doas autoras e comedianas explorèron las questions de l'apertenéncia culturala e del sentiment d'estraneza suscitadas per lor rencontre amb la cultura occitana.

Los diferents laureats dels apèls a residéncia beneficièron tanben de la documentacion e dels equipaments de l'establiment pendent lor setmana sul site. Estela Blénet e Francesco Canova, autors d'un projècte de cort metratge entre documentari e ficcion entitolat *Je ne vois plus la laine brûler*, apri-gondiguèron lor idèa nascuda del rencontre amb los actors d'un mond pastoral suls plans de las Cevenas. Una interpretacion actuala de las evolucions d'un mòde de vida confrontat a l'acceleracion sociala e tecnica. Emilie Esquerré e Delphine Lafon portèron lor agach sus la transmission intrafamiliara de la lenga a partir de retraches sensibles - de mametas

Sortida de residéncia
Ni ici ni là-bas
per la companhiá
Matriochka e Cie a la
Mediatèca de Besièrs,
lo 2 de febríer de
2023.

notadament - per un espectacle *Fila fil* menat a evoluir al grat de son camin e de son dialòg amb los publics.

E, pel « mes de l'egalitat », en collaboracion amb la region Occitània, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura sostenguèt la creacion plastica « fòra las paretas » de Robin Chouleur que tornava interpretar amb *Vièlhas (cosmogonia)* la plaça de las femnas dins l'imaginari occitan.

De rencontres professionals

Lo sosten de l'establiment passa tanben per l'organizacion de rencontres professionals entre actors d'una meteissa filiera a l'entorn d'enjòcs partejats. A l'escasença de las segondas jornadas *Ecrivans*, produsidas en associacion amb las edicions Reclams, la participacion de l'ALCA⁵ e de la cadena ÒC tele, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura convidèt d'autors a un temps de convèrsa e de reflexion. Los participants poguèron assistir a l'espectacle *Roncesvals*, programat a l'escasença de l'annada del centenari Manciet, dins una interpretacion de Yohann Villanua, Benjamin Bouyssou, Yann Royer, Arantxa Lannes de la Compagnie des Hirondelles a la Mediatèca André Labarrère de Pau. Totjorn dins lo domeni del libre e de la lectura, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura animèt una session dels *Vendredi de l'édition*

coordinada per l'agència Occitanie Livre et Lecture, en collaboracion amb la Bibliotèca Departamentala d'Aude, per presentar als agents de las mediatècas l'actualitat de l'editor Tròba Vox, en preséncia de Gérard Zuchetto e de Franc Bardòu.

L'acompanhament de filiera

Lo dialòg s'espandiguèt d'un autre costat a las questions de l'ofèrta en librariá e de la produccion de metadonadas. Dempuèi l'impulsion donada pel plan *Cultura viva* de la Region Occitània, los escambis contunhan dins los domenis de la promocion e de la difusion del libre.

Las amassadas del grop de trabalh dels editors occitan/catalan abotiguèron a una formacion sul senhalament dins las basas professionalas amb una etapa als Rencontres de Salinèla, temps fòrt de la vida literària occitana. Aculhits per la comuna dins la sarra dels iranjièrs e lo pargue del castèl, son un moment privilegiat de presentacion de la produccion actuala en lenga d'òc e beneficián del conselh e de l'apòrt de l'establiment.

En 2023, los Rencontres de Salinèla faguèron tanben la part bèla a l'espectacle viu amb *Lo Cant de las pèiras* dels estudiants dels màsters d'occitan e de musicologia medievala de l'Universitat Paul Valéry dirigits per William Rose, e *D'una paraula l'autra - Une traversée bilingue de l'œuvre de Marcelle Delpastre* per Thérèse Canet e Sylvie Beaujard.

Las Jornadas professionalas sus las practicas instrumentalas e coregraficas en Gasconha e Pirenèus en partenariat amb lo Conservatòri d'aglomeracion de Pau, en ret amb los autres conservatòris de Gasconha, son tanben lo testimoniatge d'aquesta activitat, del meteis biais que la consolidacion dels ligams amb los mitans de l'educacion artistica.

← Conte musical interpretat per l'AELOC a l'escasença del Nadal occitan 2023 a la MJC de Besièrs, lo 21 de decembre de 2023.

⁵ Agència libre, cinema e audiovisual en Nòva-Aquitània.

€ CHIFRAS CLAUS

4 residèncias,
7 artistas en tot, per
un engatjament de
2350 €.

Tè!

8 numèros publicats
e 2 compilacions
tematicas a l'entorn
de la literatura e de
las arts vivas.

L'exploracion de las fòrmas

Atentiu a todas las fòrmas que posan lor inspiracion dins la cultura occitana, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura cèrca a promòure la varietat dels genres e de las disciplinas. Aital, per la Nuèit de la Lectura, l'Espaci de Lecturas e Descobèrtas de Pau aculhiguèt l'exposicion fotografica *Homo Bestia* d'Emma Barthère que questiona lo rapòrt òme-animal e ressuscita los mites arcaïcs a l'entorn de « l'umanimal » presents notadament dins lo legendari pirenenc. Una exploracion fantastica ideala per una lectura musicala entitolada *Lo qui marmusava dens l'escuranha*, pèça adaptada de *The Darkness Whisperer* d'Howard Phillips Lovecraft (18910-1937), tradusida per Felip Biu e acompanhada a la sansònha per Valentin Laborde. Del meteis biais, la presentacion del jòc video Dordonha

desvolopat per l'estúdio *Je ne sais quoi*, primièr jòc de sortir oficialament en occitan (traduccion de Danís Chapduelh), permetèt als usatgièrs de l'Espaci de se confrontar a la practica de l'aquarella.

L'interpretacion del repertòri

Lo Nadal occitan fa cada an l'objècte d'una programacion especifica, en ligam amb de projectes tematics, l'actualitat de l'establiment o las sollicitacions dels partenaris. 200 escolans de Besièrs poguèron aital descobrir un conte musical provençal interpretat per l'AELOC⁶, en collaboracion amb lo Conservatòri de l'Aglomeracion e la MJC. Un espectacle seguit d'una sensibilizacion dels escolans de las classas de musica als instruments tradicionals : galobet-tamborin, acordeon diatonic, cornamusa, sansònha,

⁶ Associacion per l'ensenhament de la lenga d'Òc.

petador, riga-raga etc. Una iniciativa renovelada amb lo concèrt d'Aimat Brees, Matia Levréro e Sylvie Pinchon donat davant mai d'un centenat d'enfants e precedida d'intervencions al Conservatòri.

Dins la meteissa dralha, l'establiment propausèt a Pau Halhas un talhièr que tractava dels fòcs alucats al moment de la velhada de Nadal a l'escasença de la Sant Joan d'ivèrn. Una accion destinada a rampelar que cants e musica participan activament a las celebracions d'aqueste ritual pireneic que marca lo passatge del cycle descreissent del jorn al cycle creissent. E, per acabar l'annada, dins la continuitat de l'exposicion consagrada a l'Abat Jean-Baptiste Fabre, lo public foguèt convidat sul site de Besièrs a una serada de Nadalet especiala a l'entorn de la pèça *L'Opéra d'Aubais* amb una charradissa lectura animada per Viviana Allocco, Joan-Claudi Forêt e Bruno Cécillon.

Catalòg e annuari de la creacion actuala

L'acompanhament del CIRDÒC - Institut occitan de cultura s'illustra tanben per d'espleits destinats als professionals. Coma La Fabrica d'Occitanica que dona accès a La Basa, un repertòri de la creacion, dels creators e de las publicacions enriquidas de contunh tot de long de l'annada. En 2023, gaireben 130

fichas foguèron creadas per tal de completar l'annuari e las informacions utilas pels programadors, institucions e luòcs de cultura. Lo catalòg semestral de la produccion culturala occitana *Tè!* apària aquesta proposicion numerica amb un supòrt documentari mercé a sas rubricas e diferents cycles tematics (en 2023, "Robert Lafont", "Bestiaire", "Troubadours", "Bernard Manciet", "Cornemuse", "Marcelle Delpastre"). Aqueste trabalh contribuís a la difusion de contenguts novèls o ancians totjorn disponibles tant coma al renovèlament de las proposicions de l'establiment coma al moment dels Cont'O Folies amb l'espectacle de Monique Burg *Tornar virar / La virade* o a l'escasença de l'Estiu Occitan dels Musèus d'Agde amb lo concèrt de Julieta Minvielle.

FOCUS

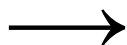
→ Obertura a l'occitan del concors literari de las fèstas de Baiona, en partenariat amb lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura. Sus la tematica « Ombres et Lumières », los adultes poiràn aital transmetre un tèxte cort, real o de ficcion, que pren per quadre las fèstas de Baiona, per tal de participar a l'edicion de 2024 e véser lor tèxte editat dins un obratge collectiu per las edicions Atlantica.

☞
Lo cantaire Aimat Brees a l'escasença del concèrt *Musiques : occitane, jazz, classique* organizat a la MJC de Besièrs, lo 30 de novembre de 2023.

.04

Sosténer las iniciativas de recèrca e de formacion

Lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura entreten amb los mitans educatius e de la recèrca una relacion fòrta basada sus la cooperacion, la mesa a disposicion de competéncias, de ressorsas documentàrias e d'espleits numerics o encara la creacion de contenguts a vocacion pedagogica o scientifica.

→
Conferéncia sus la question occitana pendant la segonda guèrra mondiala per Jean-Michel Lahieyte, istorian, e Yan Lespoux, Mèstre de conferéncia a l'Universitat Paul Valéry - Montpellier III, a la Mediatèca de Besièrs, dins l'encastre de las Jornadas Jean Moulin, lo 27 de mai de 2023.

Crear de contenguts, difusar los sabers

Aital lo filme documentari sus *La Révolution française et les langues de France* realizat en partenariat amb l'Universitat de Tolosa Jean Jaurès dins l'encastre del dispositiu VideÒc portat pel Pòl d'ensenhament, de recèrca e de documentacion en occitan e catalan (PERDOCA). Una animacion de 3'14 sus un tèxte de Jean-François Courouau e la votz de Muriel Batbie. La jornada de conferéncias a l'entorn de l'exposicion *Testimoniai, Combatre, Resistir. Écrire en occitan durant la seconde guerre mondiale* faguèt l'objècte tanben d'una publicacion video dedicada a cadun dels intervenents, Yann Lespoux (Universitat Paul Valéry) amb una comunicacion sus Pierre-Louis Berthaud, portrait d'un occitaniste dans la Seconde Guerre mondiale, Cécile Noilhan (Universitat Tolosa Jean Jaurès) sus *Les écrivains occitans dans les camps de prisonniers*, Felip Martel (Universitat Paul Valéry) per *Les occitans face à Vichy* e Jean-Michel Lahieyte a prepaus del Massacre des Merles, 28 avril 1944. Emai los formats diferiguèsson e la comunicacion s'adreçesse pas necessàriament als meteisses publics, aqueles dos documents testimònian d'una collaboracion fruchosa amb lo mond de la recèrca e de l'ambicion de l'establiment de produsir de supòrts accessibles e de qualitat dins lo domeni dels sabers.

Difusar la coneissença mena lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura a s'associar a d'iniciativas o eveniments en relacion amb de programas de recèrca coma la cooperacion amb l'Universitat Paul Valéry e la còla ReSO⁷ a l'entorn de la revista *Plumas. Estudis de literatura d'òc modèrna e contemporanèa* que son numèro 4 es un convit a explorar l'òbra de Benard Lesfargues (1924-2018). Aquesta publicacion beneficià de l'entornament Occitanica e de l'apòrt documentari e bibliografic de l'establiment. La parucion del numèro omenatge a l'autor del Cap de l'aiga es concomitanta de la numerizacion de sas correspondéncias amb Robèrt Lafont (203 pèças de 1946 a 1980) dins l'encastre d'una cooperacion entre lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura e l'Universitat Autònoma de Barcelona, una operacion saludada al moment de las 27e *Jornades Occitanes* a l'Arxiu Occità. L'establiment s'illustrèt tanben per son sosten a l'organizacion de la jornada d'estudi Robert Lafont l'écrivain a l'Universitat Paul Valéry amb la presentacion de l'exposicion *Le roman de la langue que seguissiá las intervencions de Claire Toreilles e Danielle Julien*.

Aculhir d'eveniments culturals e scientific

Labellizat Colleccions d'excel·lència pel GIS CollEx-Persée e Etnopòl [Pòl nacional de recèrca e de ressorsas en etnologia] pel ministèri de la Cultura, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura es menat a èsser òste d'eveniments de granda envergadura, coma los rencontres nacionals dels Etnopòls recebut a Pau per doas jornadas d'escambis e de taulas redondas sus las tematicas de la cooperacion e de la creativitat dins los domenis del patrimòni viu. Del meteis biais, al moment de la recepcion dins la ciutat paulina dels rencontres nacionals Modal de la FAMDT⁸, l'establiment foguèt sollicitat per co-organizar diversas taulas redondas. Autra manifestacion culturala e scientifica, la jornada d'estudi

Une formation coopérative à la pédagogie coopérative portada per l'ISLRF⁹, APRENE e lo laboratòri Experice de l'Universitat París 8 se tenguèt sul site de Besièrs amb la participacion de Grégoire Andréo autor d'una tèsi sus las escolas Calandretas e de Pierre Johan Laffite, director de laboratòri. O tanben l'acuèlh dels 16^{en} *rencontres del patrimòni istoric*, amb l'associacion Histoire et Cultures en Languedoc e la comunicacion del medievista Charles Peytavie.

Coneissença per totes e programas especifics

D'un autre costat, l'exposicion *Arpentar e contar lo país* a l'iniciativa de l'establiment e consagrada a Daniel Fabre (1947-2016) foguèt l'escasença de convidar Jean Guilaine, Professor emerit al Collègi de França, per una *Carte blanche* e tanben Daniel Loddò e Céline Ricard de l'associacion CORDAE/LaTalvera¹⁰, dins lo contèxte de la reedicion del libre *Légendaires d'Occitanie*.

↑
De collegians avaironeses de 4ena a visitar la Mediatèca de Besièrs lo 2 de junh de 2023 per l'exposicion *Testimoniar, combatre, resistir : écrire en occitan pendant la seconde guerre mondiale*.

⁷ Recèrcas suls Suds e los Orients.

⁸ Federacion dels actors e actoras de las musicas e danças tradicionalas.

⁹ Institut Superior de las Lengas de la Republica Francesa.

¹⁰ Centre Occitan de Recèrca, de Documentacion e d'Animacion Etnograficas.

CHIFRAS CLAUS

600 escolans aculhits sul site de Besièrs a l'escasença de sortidas tematicas, de talhièrs o de mediacions especificas. Sul site de Pau, 17 accions publicas joves produsidas a l'Espace Lecturas e Descobèrtas o dins lo malhum de las mediatècas d'Agglomeracion, tant coma l'acuèlh dins l'encastre d'accions d'EAC sus site (notadament las JEP de 2023) siá 300 publicas joves o escolans.

En efèit, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura es tanben portaire de projèctes de rencontres o conferéncias – en associacion amb d'institucions partenàrias – dins los domenis de la recèrca, de l'ensenhament o de l'educacion populara. Aital lo seminari itinerant *Les Réveillées*, amb l'EHESS e lo CNRS, que coneguèt un temps de residéncia al Conservatòri de las Lanàs al Mont, en preséncia de Guy Latry, Professor emerit a l'Universitat de Bordèu e de François Bordes, Inspector general onorari dels patrimonis. E, coma cada an, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura s'associèt a la programacion de l'Universitat Occitana d'Estiu, en partenariats amb la MARPOC e l'Ostal de Ma Region de Nimes, a l'entorn de la tematica « Vira vira la Lenga. Politicas lingüisticas » en convidar per l'escasença lo jornalista Michel Feltin-Palàs e lo lingüista Michel Launey.

A l'origina de la ret Archius e Documentacions en Lenga de França (ADELE), amb lo Centre de Recèrca Bretona e Celtica (CRBC), l'establiment poguèt presentar sul convit d'Arnaud Dhermy, cap de la cooperacion regionala a la BnF, los enjòcs relatius a la conservacion del patrimòni escrit dins las lengas istoricas de las regions al moment del 147^{en} congrès del Comitad dels Trabalhs Istorics e Scientifics acampat a l'Universitat Tolosa Jean Jaurès. Lo comitat de pilotatge de la ret ADELE contunhèt d'un autre costat sos trabalhs dins l'objectiu de novèls rencontres professionals que seguirian aqueles organizats a Brèst.

Martror. L'esprit des lieux, un exemple d'accion educativa

La dimension public jove e escolars ne constituís pasmens un axe fòrt de la politica scientifica e educativa de l'establiment. Operacion de granda envergadura, lo projècte *Martror. L'esprit des lieux* desvolopat dins lo contèxte de la candidatura de Montpelhièr per èsser capitala europèa de la cultura en 2028,

suscitèt de colaboracions ineditas (lo teatre de la Vista, l'associacion Inter'Cal, la DSDEN 34, lo rectorat de l'Acadèmia de Montpelhièr, la Rampe-TIO e lo Théâtre des Origines) e mobilizèt gaireben 250 escolans al moment de talhièrs preparatòris a l'entorn del cant, de la dança e de la descobèrta dels simbòls d'aqueste ritual lengadocian. Una iniciativa que toquèt tant los collègis e las escolas publicas coma las calandretas (Calandreta dau Chivalet, Escòla Francis Garnier, Calandreta Candòla, Collègi Clémence Royer, Establiment Segondari Leon Còrdas, Calandreta dau Clapàs). Contunhèt al moment de las representacions teatralas al Teatre La Vista e de l'eveniment final sus la part bassa de la Plaça del Peyrou qu'acampèt mai de 500 escolans, totjorn en provenença de diversès establiments de la vila (Escòla Marie de Sévigné, Calandreta Candòla, Calandreta dau Clapàs, Escòla Francis Garnier, Calandreta Dau Chivalet, Collègi Clémence Royer, Establiment Leon Còrdas, Collègi Georges Clémenceau).

Amb la participacion d'un public nombrós e variat, lo sosten e la preséncia del President de la Metropòli Michaël Delafosse, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura e l'ensemble dels partenaris capitèron aital de sensibilizar gaireben un milierat de joves al patrimòni viu de lor territòri.

Photographie : © Georges Souche.

Metre a disposicion de ressorsa pedagogica

2023 foguèt tanben l'annada de difusion de *La Seria d'Amic Bedel* e *Julien Campredon* sus France.TV. Una sortida eveniment a la que l'establiment s'associèt dins sos perlongaments educatius, en collaboracion amb la documentarista Héléne Morsly, per la produccion e la difusion d'un libret d'acompanhament a destinacion de classes de licèu.

Aquesta plaqueta bilingüa propausa de pistes pel trabalh en classa en tot constituir una ressorsa nòva per l'educacion artistica e culturala. Lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura contunha aital de crear de supòrts utiles a las comunautats educativas e assegura d'un autre costat de sessions de formacion al prè de las còlas qu'o desiran, notadament dins l'encastre del dispositiu La CLAU, amb la mesa a disposicion d'una maleta pedagogica nomada.

De rendètz-vos educatius estructurants

Entre totes los grands eveniments a destinacion dels publics escolars organizats per l'establiment, Lo Prèmi Calandreta demòra un rendètz-vos important amb son ampla consulta dels escolans de las escòlas associativas e publicas sus una seleccion de mantuna òbra de literatura joinesa e que dona luòc a un eveniment festiu qu'acampa gaireben un

milierat d'escolans sul plan dels poètas a Besièrs. Aital, entre los laureats de 2023, Maria Mendes e Joanda faguèron l'unanimitat del cicle 1 per *La flor malva* recentament publicat a las edicions del Chameau Malin.

Dins un autre domeni, mas tant esperat, lo grand tornej de tambornet Total Festum permetèt la participacion de 8 escòlas calandretas a l'entorn d'una brava animacion occitana e d'una sensibilizacion als jòcs e es-pòrts tradicionals amb lo sosten de la Region Occitània e de la Liga Occitània de Tambornet.

← Conte musical pels publics escolars *Martrou fa la fèsta*, pel Théâtre des Origines, al teatre La Vista de Montpelhièr, lo 13 de novembre de 2023.

¹¹ Ofici public de la lenga occitana.

FÒCUS

→ En 2023, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura acceptèt un don de la ret CANOPÉ constituït de qualques centenats d'exemplars d'albums joinesa en occitan e publicacions pedagogicas editats pel CRDP de Montpelhièr e lo CRDP de Tolosa. En coordinacion amb los servicis de l'Educacion nacionala de l'Acadèmia de Montpelhièr e lo CREO Lengadòc, per tal de garantir e perennizar l'accès del public a aquestes obratges, l'Establiment desvelopèt una ofèrta de maletas per las classes e metèt en plaça una ret de difusion per que pòscan beneficiar al jove lectorat occitanofòn e als ensenhaires.

→ En partenariat amb l'OPLO¹¹ e l'Educacion nacionala, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura reeditèt sa proposicion d'un webinar d'informacion sus las condicions d'inscripcion e la preparacion del diplòma de competéncia en lenga occitana.

.05

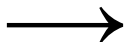
Sostièner las estrategias territoriaus

Lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura qu'acompanha las collectivitats au projècte de desvolopament de la lenga e de la cultura occitana. Aquera dimension d'engenhèria culturau qu'ei au còr de l'estrategia de co-operacion de l'establiment. Que's desteca segon tres modalitats au par deu nivèu d'acompanhament atendent dab ua formula simpla perpauçant contenguts e ressorças, ua proposicion mediana completada per un apòrt en mediacion e, tresau opcion, ua intervencion en co-produccion dirècta. Aqueras diferentas formulas que pòden d'auta part sollicitar un sostien materiau diferenciat, segon s'agèish d'ua hèita pontuau, estructuranta o qui presenta un caractèr excepcionau.

Agir en demieï urban, Montpelhièr 28

Lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura com establiment public de co-operacion culturau e en vertut de las missions estatutàrias qui'u estón dadas qu'ei aperat a estèner las soas accions capvath territòris deus enjòcs hèra desparièrs. En un contèxte de candidatura a l'estatut de capitala europèa de la cultura d'ua zona hèita de 8 intercomunalitats deu departament de l'Erau¹², l'aira montpelhièrana qu'estó l'objècte d'ua atencion particulara. L'emulacion gessida auprès deus actors culturaus en la perspectiva d'aquesta designacion que's revelè favorable a la promocion deu maine occitan e a l'intervencion en demieï urban, au còr de la capitala metropolitana.

En hant responsa a la dusau andada d'aperets a projècte aviats per l'Associacion Montpelhièr 28, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura que perpauçè dab *Montpelhièr. L'esperit deus lòcs Chap. 1 : Martror es la davalada !* ua interpretacion actuau deu repertòri tradicionau acordant ua plaça màger a la transmission e a l'ibridacion de las formas dab talhèrs participatius e immersius en establiments escolars. Lo partenariat dab l'associacion Inter'Cal, la DSDEN, la Rampe T10, lo Théâtre la Vista, que concurró au renovelament deus partenariats

devath la forma d'ua co-operacion culturau inedita en un encastre artistic definit prumèr dab lo Théâtre des Origines. E, en complement d'aquera operacion, l'establiment que podó tanben portar la soa contribucion aus dossièrs de candidatura e en signalar, umblament, la dimension occitana.

La Vila de Montpelhièr que sollicitè, per aulhors, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura entà que la lista de las musicas difusadas au moment deu mercat de Nadau e compta ua seleccion de títols occitans. Tanben, la comemoracion deus 240 ans de la mort de l'Abat Fabre, autor deu *Siège de Caderousse*, que permetó de collaborar dab la Mediatèca Emile Zola, partenari de la mostra concebuda en co-operacion dab las edicions A l'asard Bautezar. Aqueras accions d'endom e de natura diferents que mobilizèn las competéncias de l'establiment en tot confirmar la soa capacitat a desvolopar de l'engenhèria extra muros.

Desvolopar hèitas occitanas

Tostemps dens l'aira de la candidatura Montpelhièr 2028, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura que persegueish lo son acompanhament de projectes engatjats a Sèta, Agde e a l'Estanh de Taur. Après avèr hèit anar en 2022 un encontre a l'entorn de las musicas tradicionaus en co-operacion dab lo Conservatòri

Manitas de Platas, l'establiment qu'assolidè lo son partenariat dab los Musèus d'Agde, que hasó tanben vèler lo patrimòni viu, e mei que mei las targas lengadocianas. Qu'ei atau dab lo Musèu Agatés Jules Baudou e lo servici deus Archius Municipaus d'Agde, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura que perpausè un rendètz-vos a l'entorn de l'istòria e de la musica d'aquera practica dab las intervencions de Dennis Lamaison (servici deus Archius municipaus d'Agde) e de Sèrgi Boyer (gavidaire-conferencèr), mediator deu patrimòni au Musèu deu Bieserenc).

Ua collaboracion dab lo Musèu Agatés renovelada au parat de la Cinquau edicion de l'estiu occitan a Agde, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura qu'interviengó en medish temps dens lo conselh a la programacion dab los concèrts de Julieta Minvielle, deu duo *Aèdes, de Gigi de Nissa e du Duò Lavoà Lapò* ; e dab l'apòrt de ressorças documentàrias, en especiau la mostra *Los espòrts tradicionaus, un patrimòni viu*. Enquèra au departament de l'Erau mes capvath ua zòna d'esplandida entà l'establiment, lo Hestau occitan de Bedarius qu'auherí un programa hèra desparièr dab lo balèti deu grope Coriandre, lo concèrt d'Aqueles Clapàs Band, lo conde *La Craba e lo Bodegair* dab Pascale Théron e la mostra Jòga gessida deu catalògue deu CIRDÒC - Institut occitan de cultura acompanhada d'ua conferéncia de Marie-Jeanne Verny portant sus *L'aventura deu Teatre de la Carrièra*.

Au ras deu site de la Mediatèca, e en la continuitat deus engatjaments auprès deus conservatòris e escolàs de musica, l'establiment que s'associè au hestau d'abòr Delicis d'Orient en prestant la mostra *Musica occitana, musica persana*¹³ au parat deu concèrt de l'orquèstre Tròbas Nòvas *Entre Occident et Orient*. Ua collaboracion dab lo Conservatòri d'aglomeracion de Besièrs acompanhada de la contribucion a la creacion d'un conde

↑
Dessenh en dirècte de Gérard Garcia pendent la representacion escolara deu conte musicau *Martrou fa la fèsta* peu Théâtre des Origines a La Vista.

Representacion escolara de la Conferéncia borlesca d'interès occitan : *Martrou fais-moi peur !* peu Théâtre des Origines au teatre La Vista, lo 14 de noveme de 2023.

←
Vista de l'exposicion *Jean-Baptiste Fabre : un escrivan de lenga d'òc (1727-1783)* produsida per A l'asard Bautezar en associacion dab la Region Occitània e lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura, a la Mediatèca de Besièrs.

¹² Comunautat de las comunas de la Vath de l'Erau, Comunautat de las comunas deu Gran Pic Sent Lop, Comunautat de las comunas deu País de Lunèl, Comunautat d'aglomeracion Erau Mediterranèa, Comunautat d'aglomeracion Sèta Aglopòle Mediterranèa, Montpelhièr Mediterranèa Metropòle, Comunautat d'aglomeracion deu País de l'Aur, Comunautat de las comunas Tèrra de Camarga.

¹³ Creacion associacion Ariana.

CHIFRAS CLAUS

750 escolans de Montpelhièr, collegians e escolans mobilizats au moment de l'operacion *Matror es la davalada!*: Calandreta dau Chivalet, Escòla Francis Garnier, Calandreta Candòla, Escòla Marie de Sévigné, Collègi Clémence Royer, Establiment Segondari Leon Còrdas, Collègi Georges Clémenceau.

musicau bilingüe *Lo Pelin* devath la direccion musicau de Mathieu Bonnin, dab un còr mainadèc deu Conservatòri Besièrs Mediterranèa. Ua istòria fantastica enter Medòc e Lengadòc tirada dens legendaris locals on lo protagonista e contrapassa suu son camin broishas e lop-garons.

Lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura qu'estó tanben partenari deu hestau Auda al país organizat per l'associacion Prom'Aude. En sostien a las associacions presentas au moment de l'edicion de 2023 e en la tòca de valorizacion e de mediacion de la cultura occitana au moment de la hèita, l'establiment que privilegiè prumèr los publics joens e professionaus dab ua visita comentada d'Alan Roch de la mustra *1907, la revolte des vigneronns* e la mesa a disposicion aus hestenalèrs deu *Trocèl occitan*.

Ua sensibilizacion a la lenga occitana qui estó l'objècte d'un hòra de seria au moment deu Hestau de l'Enquant a Argelièrs dab la concepcion e la difusion d'un liberet *L'Òc a l'Enquant*.

Assolidar co-operacions territoriaus

En l'encastre de sa participation au programa europèu Interreg SUDOE LIVHES (Living heritage for sustainable development), l'establiment que s'aviè en lo projècte *Experimantar lo Bearn. La cultura bearnesa com vector tà ahortir la cultura d'equipa* portat peu País de Bearn e La Ciutat.

Ua accion de nautat virada cap aus mondes professionau entà har vèver au grope participant ua experiéncia collectiva e immersiva dens lo patrimòni viu pirenean.

De la practica de la polifonia e deu conde, de la descobèrta de la dança dinc a la de la gastronomia, lo programa que mobiliza tots los sens au servici de la cohesion d'equipa.

Qu'ei tanben au títol d'aqueth programa europèu que lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura que participè au "talhèr de transferida tà la valorizacion deu patrimòni culturau immateriau" qui's debanè a Sent Bertran de Comenge dab la Comunautat de comunas Pirenèus Haut garonesas.

La restitution deu tribalh suus apèrs de transmission e de mediacion de la cultura occitana capvath Pirenèus dab la creacion d'un quiz, jòc de cartas e postèr que viengó demonstrar la varietat deus supòrts disponibles entà promòver un territòri.

En un aute maine, en Auvèrnhe, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura que continua d'escambiar dab l'Ostal del Telh d'Orlhac. Apès aver participat, en ligam dab l'IEO Cantal, a l'exemplarizacion de documents de la lor mediatèca, l'establiment qu'arcuelhó en 2023 lo don de 25 afichas realizadas en l'encastre deu projècte « Fasèm de mascaraduras » en collaboracion dab l'artista plastician Joan Carles Couderc e los liceans de 1èra BAC Pro Comunicacion Visuau e Plurimèdia deu licèu St-Géraud. Pèças qui estòn apuish numerizadas e hicadas en linha sus Occitanica. Aquestes escambis que mièn l'equipa de l'Ostal del Telh a mudà's suu site de Besièrs entà'n descobrir l'equipament e aver l'idea de navèras collaboracions.

Esplandidir hialats

Labellizada “Vila d’art e d’istòria” despuish 2020, la vila de Besièrs que recebó l’Associacion Nacionau per l’Animacion de l’Arquitèctura e deu Patrimòni Hialat Occitania (ANAAP-Occitania) au parat de la tresau edicion deu seminari. Mei de 80 professionaus que’s retrobèn suu tèma deu “patrimòni culturau immateriau d’Occitania” dab las intervencions notadas deu CIRDÒC - Institut occitan de cultura sus enjòcs relatius a la mediacion de practicas desparièras, taus las bèstias totemicas, las hèstas de l’ors, la transumància o enquèra las targas lengadocianas.

Los contactes hèits au moment d’aquesta hèita que participèn a inserir l’establiment en un hialat d’actors e de llevar navèths apròchis deu patrimòni occitan. E, apuish aqueth encontre, l’establiment qu’estó sollicitat tà

arcuèlher en 2024 ua formacion de cap aus gavidaires-conferencèrs de l’ANAAP-Occitania sus la collècta de la memòria orau, a la demanda deu capdau deu projècte “Vila d’art e d’istòria” de la Comunautat de comunas Aura Loron.

Tostemps en aquesta afranquida territoriau, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura que continua d’acompanhar los actors culturaus deu planèr de l’Aubrac dab la dusau edicion deus Encontres d’Aubrac a l’aviada deu Total Festum de Marujòls “Lo Fest’Oc”. Los divèrs operators e institucions occitanas qu’escambièn dab los professionaus deu tourisme, de la cultura e de l’educacion a l’entorn de la lenga e de la cultura occitana entà presentar e mièlher conéisher los apèrs deu desvolopament de projèctes existants.

FÒCUS

→ Durant ua setmana deu mes de genèr de 2023, cada licean deu Licèu Saint-Géraud a Orhac qu’avó per mira de realizar ua aficha correspondent a l’estetica de las afichas revendicativas de Mai 68 o de la luta deu Larzac, en tot trobant un eslogan navèth sus un tèma a la soa causida e en occitan. Ua operacion a l’iniciativa de l’Ostal del Telh en associacion dab Joan Carles Couderc. Las realizacions que son accessiblas en linha suu portau Occitanica.eu : <https://occitanica.eu/items/show/60377>

.06

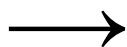
Inventoriar e difusar las ressources du patrimoine culturel immatériel

Lo patrimòni cultural immaterial suscita un interès creissent de las collectivitats e de las institucions perque son identificacion e sa valorizacion permeton de revelar e de renfortir las practicas que fan societat. Labellizat etnopòl, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura es menat a portar son expertesa e sas ressorsas dins de domenis tant variats coma l'oralitat, los rituals festius, las practicas tradicionalas, la transmission, la musica e lo cant. Enjòc de desvolopament territorial, lo patrimòni cultural immaterial es tanben una font de cooperacion

24 entre actors mobilizats a l'entorn d'un eretatge comun a d'escalas multiplas, localas, interregionalas o quitament transfrontalièras.

Formar e sensibilizar

Lo laboratòri ITEM de l'UPPA¹⁴, lo CIRDÒC - Institut Occitan de Cultura e la Direccion generala dels patrimònis del Ministèri de la Cultura, organizèron en 2023 una edicion novèla de la setmana de formacion teorica e practica al Patrimòni Cultural Immaterial, una de las quatre formacions del genre en França. Un rendètz-vos al programa de l'establiment dempuèi mantuna annada per tal de preparar los estudiants e los professionals del territòri als enjòcs professionals en matèria de mediacion, d'engenhèria territoriala e de produccion de contenguts amb, per aquesta edicion, la tematica « PCI e enjòcs territorials ». Del foncionament de l'UNÈSCO a l'enquèsta de terren, de la redaccion de fichas d'inventaris a l'elaboracion d'un dossièr de labellizacion, de la realizacion d'archius bruts a lor valorizacion per d'espleits numerics (sites, rets socialas), aquesta formacion permetèt d'abordar las questions d'inventari e de salvagarda del PCI tant suls plans teorics coma practics.

Deslocalizat dins lo departament de Nauts Pirenèus, en region Occitània, en partenariats amb lo Castelar Musèu Pirenenc de Lorda, los escambis foguèron tanben l'escasença de tornar lançar lo dossièr del classament a l'inventari del Santuari de la ciutat mariala. Dempuèi la concertacion amb los actors del patrimòni cultural immaterial engatjada al moment del lançament del Plan Cultura Viva de la Region Occitània a Pesenàs e fòrt de son implicacion dins lo programa Interreg SUDOE LIVHES, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura renovelèt sas proposicions de conselh e d'expertesa al prè dels partenaris. La comuna de Pesenàs, que volguèt contunhar los escambis amb l'establiment a la seguida de las discussions al dintre de sos conselhs ciutadans, e dins la perspectiva de la creacion d'un naut luòc del PCI, mantun modul de sensibilizacion foguèt concebut a destinacion de sos elegits e tecnicos. D'un primièr apròchi de la definicion a la presentacion de las bonas practicas, los agents foguèron sensibilizats als grands enjòcs del subjècte e acompanyats dins lors interrogacions sus las modalitats de transferiment dins lo repertòri d'accion d'una collectivitats publica.

Transmetre e mediatizar

A l'escasença de las Jornadas europèas del Patrimòni sul site de Pau, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura convidèt los publics a venir explorar a La Ciutat las riquesas del patrimòni cultural immaterial, tradicional e viu, practicat dins Pirenèus. L'exposicion *Patrimòni Viu* creada per l'escasença metèt en valor las practicas culturalas e bialissas pirenencs en restituir lo contèxte de lor manifestacion e las fòrmas de lor expression. Après las exposicions *Trucs. Las esquiras*, en partenariats amb lo CAP'ÒC¹⁵, e *Canta. Entre cantèra et création artistique*, en collaboracion amb lo Musèu d'Aussau, l'establiment enriqueís sos dispositius de mediacion nomada dedicats al patrimòni cultural immaterial.

Un catalòg que propausa ja *Cultura viva. Fargaires de tradicions, Lengua viva e lenga del viu* e que ven utilament completar lo portal Mondes d'Occitanica amb sos desvolopaments de ressorsas numericas.

D'un autre costat, l'establiment volguèt asolidar son iniciativa documentària per de possibilitats d'immersion dins divèrsas practicas : la polifonia, las musicas e las danças ritualas. La cooperacion amb los ensenhaires e los estudiants del departament de musicas tradicionalas del Conservatòri de Pau-Bearn-Pirenèus permetèt de perlongar l'experiéncia e de crear una environament immersiu, convivial e propici a la transmission al prè dels publics joves. Una ofèrta aumentada per la presentacion del jòc video Dordogne e pels supòrts disponibles a l'Espaci Lecturas e Descubèrtas.

Totjorn del costat de la mediacion, lo projècte *Lo Bramàs* de Laurent Cavalié faguèt l'objècte de desvolopaments novèls dins la mira de restitucions publicas envisatjadas al prè de las comunas de collècta de cançons e, mai particularament, suls territòris del Pargue Natural de la Narbonesa en Mediterranèa e del Pargue Natural Regional Corbièras-Fenolhedà. L'exposicion *Aquí se canta* co-produïda amb l'Agéncia Sirventés poguèt aital circular e valorizar una operacion de collectatge de

↗ Exposicion *Patrimòni Viu* : lo patrimòni cultural immaterial de Bearn e de Gasconha pendent las Jornadas europèas del Patrimòni 2023, sul site de Pau.

¹⁴ Universitat de Pau e dels Païses d'Ador.

¹⁵ Centre d'Animacion Pedagògica en Occitan.

FÒCUS

→ Mondes d'Occitanica es lo portal occitan de l'Inventari del patrimòni cultural immaterial. Permet de sasar la diversitat d'aqueste patrimòni viu e dels territòris dins los que s'exprimís, e de metre en perspectiva las practicas tradicionalas, la creacion artistica que se'n noirís, e las ressorsas documentàrias istoricas, escritas o orales, traitas dels programas de numerizacion de l'establiment o dels centres d'archius publics o privats partenaris. S'enriquirà cada an al grat de las produccions e collaboracions de l'establiment. A l'ora d'ara permet tant d'accedir a la presentacion illustrada per de documents audiòs e videos de grandas manifestacions ritualas, a la presentacion de practicas musicalas, coregraficas o artesanalas, coma als enregistraments sortits de collèctas istoricas : Peluts occitans de la Guèrra Granda presonièrs en Alemanha, collèctas etnomusicologicas de l'ex-Musèu nacional de las Arts e tradicions popularas, o de collèctas de figuras grandas de la generacion fòlc occitana.

granda envergadura, depausada e progressivament mesa en linha sus Occitanica. Una accion qu'illustra tanben l'interès del trabalh complit per l'establiment al prèp dels PNR dempuèi las operacions conjuntas menadas sus Aubrac e lo trabalh operat a l'escala interparques jos la coordinacion de la Region Occitània. Del meteís biais, lo sosten portat al documentari Un còp èra co-produit per ÔCtele e Saison 5 s'inscriu dins aqueste enjòc de promocion de la coneissença de las tradicions orales de l'espaci occitan amb de supòrts e tecnologias variadas. Los testimoniatges de contaires lengadocians, gascons, lemosins e auvernhat, qu'illustran lo renovèlament del genre e la riquesa d'un imaginari que cada generacion acaba pas de tornar interpretar.

Inventoriar e labellizar

La dança de las trelhas, una practica comuna al bas-Lengadòc, suscitèt aquestas darrièras annadas un trabalh de recèrca important amb la tèsi de Serge Boyer *Le folklore dansé en bas-Languedoc : la politique des Treilles de*

→
Talhèr escolat
a l'entorn de las
ajustas setòrias.

l'Ancien Régime à la cinquième République, e la publicacion de l'obratge que n'es sortit sostitolat : *Histoire des traditions populaires en Languedoc*. En 2021, lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura portèt son sosten a la demanda de son inscripcion a l'inventari del patrimòni cultural immaterial de França e seguiguèt lo dossièr en relacion amb son experiéncia de mestritge d'obratge dins la creacion del portal PCI-Lab.

La capitada de l'iniciativa menèt la Vila de Besièrs a organizar una jornada d'estudis en 2023 en partenariats amb la FAFN¹⁶, lo label Vila e País d'Art e d'Istòria, l'establiment e l'etnopòl GARAE¹⁷ de Carcassona. L'eveniment foguèt l'escasença de presentar los enjòcs del classament a l'inventari nacional, amb l'intervencion de Sylvie Sagnes, encargada de recèrca al CNRS, e de presentar al public las caracteristicas d'una practica que se perpetua e se torna inventar al contacte de fòrmas musicalas nòvas.

Fòrça collectivitats o institucions de l'espaci occitan òbran per la reconeissença e la labellizacion de lor patrimòni viu. Lo CIRDÒC-Institut occitan de cultura se tròba aital sollicitat per portar sosten, conselh o acompanyament dins los procediments entrepreses a aqueste efèit.

En 2023, l'establiment poguèt escambiar amb los animators del Carnaval d'Albi e la Region Occitània, en ligam amb l'OPCI¹⁸ e l'associacion Festivals Carnavals et Fêtes de France per tal d'explorar las espèras d'una inscripcion a l'inventari del PCI de França. Del meteis biais amb la vila de Seta dins l'encastre del depaus del dossièr *Les Fêtes de la Saint-Louis*, cœur battant des Joutes Languedociennes al prè de l'UNESCO per integrar la lista representativa del PCI de l'umanitat. Fòrt de sa mediatèca numerica Occitanica.eu e de la visibilitat que dona a las

arts e tradicions occitanas tant coma de son programa d'Etnopòl, l'establiment s'estaca a produsir de supòrt e d'expertesa a las institucions qu'o sollicitan dins lor engatjament per la reconeissença de practicas pròprias a lor territòri.

Seminari transnacional e Eveniment PCI

Lo CIRDÒC - Institut occitan de cultura e lo pòl metropolitan del País de Bearn organizèron a la CCI de Pau lo seminari transnacional *Patrimoine culturel immatériel et coopération européenne*, eveniment de barradura del programa europèu Interreg SUDOE LIVHES. Lo seminari acampèt 75 participants, actors del PCI e professionals dels territòris de Nòva-Aquitània e d'Occitània, tant coma las delegacions de cadun dels territòris europèus, espanhòls, portugueses e franceses associats dins lo projecte.

L'escasença de descobrir lo rapòrt del CESER Nòva-Aquitània *Les patrimoines, leviers de développement des territoires*, una Guida Valorizacion del PCI e las produccions culturalas dels nòu partenaris europèus, notadament las produccions de mediacion culturala dels territòris occitans associats. Una jornada rica d'escambis e de mesas en perspectiva, saludada per Tim Curtis, Secretari general de la Convencion de l'UNESCO per la Salvagarda del PCI, present per l'escasença.

Lo programa LIVHES foguèt menat per nòu partenaris franceses, espanhòls e portugueses : País de Bearn (Cap de fila), CIRDÒC - Institut occitan de cultura, Comunautat de Comunas de Pirenèus Naut Garonencs ; Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural, Diputacion de Teruel, Diputacion de Burgos, Universidad Pública de Navarra (Espanha) ; AECT Rio Minho (Espanha-Portugal), Municipio de Barcelos (Portugal).

¹⁶ Federacion Amicala Folclorica Nacionala.

¹⁷ Gropament Audenc de Recèrca e Animacion Etnografica.

¹⁸ Ofici pel Patrimòni Cultural Immaterial.

Mediatèca d'Occitanica : tèxtes, sons, videos, imatges

MEDIATÈCA D'OCCITANICA EN 2023

Ressorsas
iconograficas :
249 notícias
→ 21 notícias de mai

Videos (emissions e
captacions) :
953 notícias
→ 59 notícias de mai

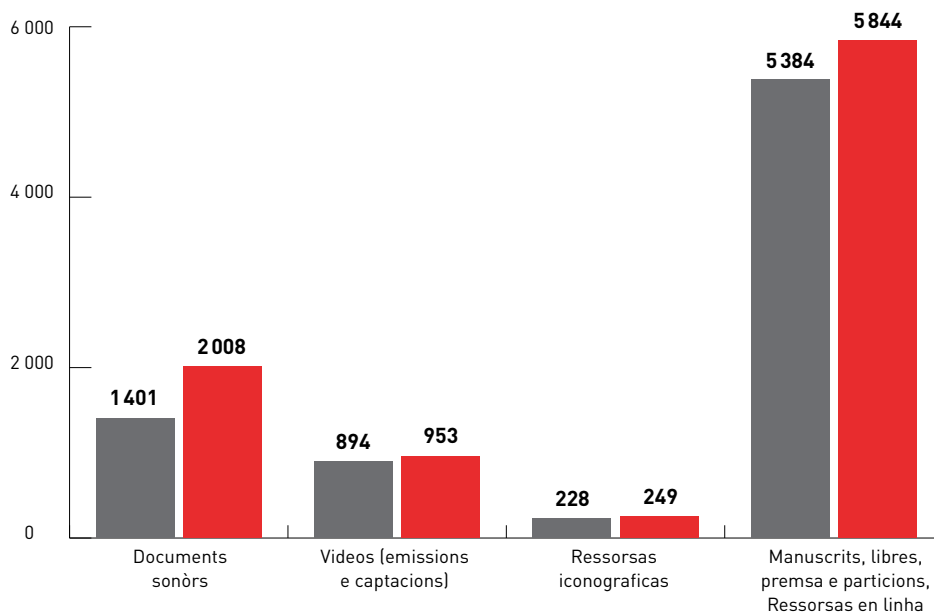
Documents sonòrs :
2 008 notícias
→ 607 notícias de mai

Manuscrits, libres,
premsa e particions :
5 844 notícias
→ ajout de 460 notices

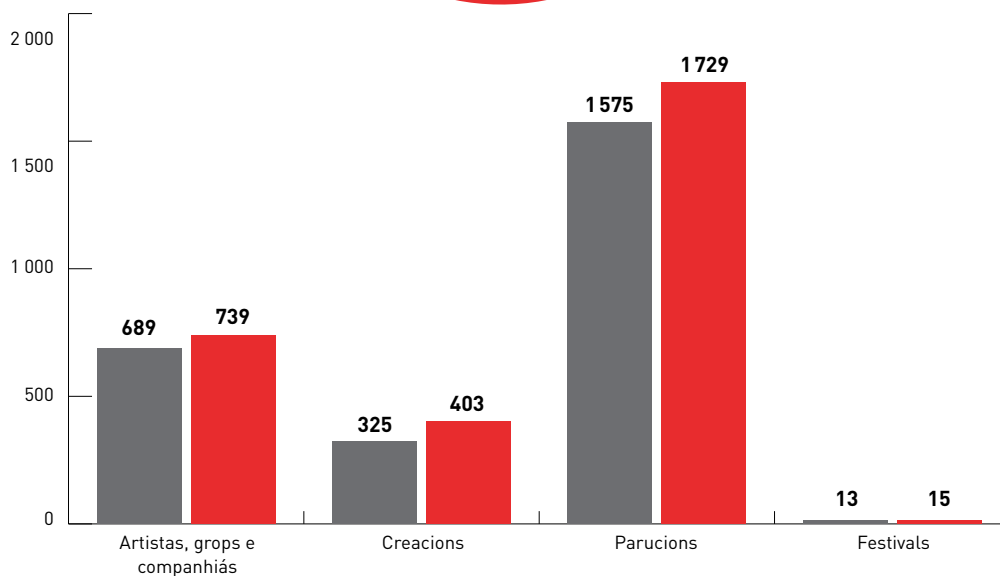
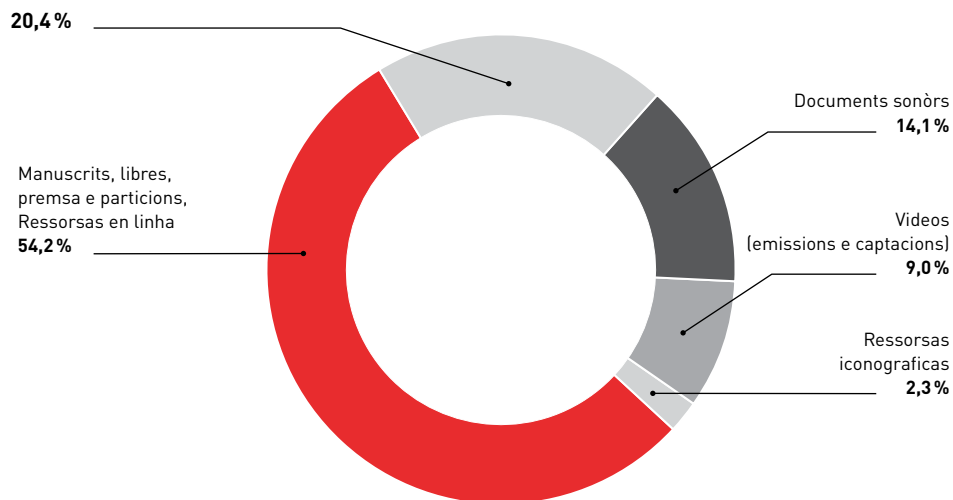
Ressorsas en linha :
8 205 notícias

+ 14%
entre 2022 e 2023

Evolution de las mesas en linha entre 2022 e 2023

Reparticion de las ressorsas numericas en linha de la Mediatèca d'Occitanica

LA BASA D'OCCITANICA : CREATORS, CREACIONS, PUBLICACIONS

Artistas, grops e
companhiás :
739 notícias
→ 38 notícias de mai

Creacions :
403 notícias
→ 78 espectacles vius
de mai

Parucions:
1 729 notícias
→ 154 notícias de mai

Festivals :
15 notícias
→ 2 notícias de mai

Ressorsas en linha :
2 886

+9,4%

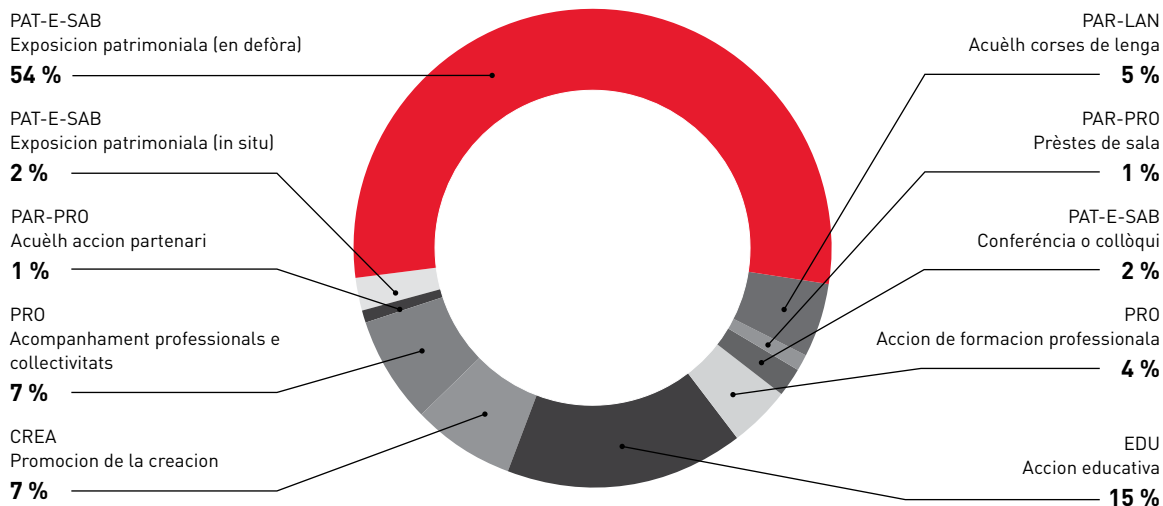
Reparticion de las accions e dels publics beneficiaris

TIPE D'ACCION		NOMBRE D'ACCIONS	PUBLICS BENEFICIARIS
PAT-E-SAB	Conferéncia o collòqui	11	365
PRO	Accion de formacion professionala	21	725
EDU	Accion educativa	46	2 749
CREA	Promocion de la creacion	30	1 159
PRO	Acompanhament professionals e collectivitats	8	1 250
PAR-PRO	Acuèlh accion partenari	23	187
PAT-E-SAB	Exposicion patrimoniala [in situ]	6	399
PAT-E-SAB	Exposicion patrimoniala [en defòra]	56	9 347
PAR-LAN	Acuèlh corses de lenga	81	920
PAR-PRO	Prèstes de sala	17	252
TOTAL		299	17 353

AUTRAS DONADAS ESTADISTICAS		NOMBRE	TIPE
30	Publics Mediatèca / site de Besièrs [+ 24%]	5 280	Usatgièrs e lectors
	Publics Espaci / site de Pau	871	Usatgièrs e lectors
	Convencions signadas per l'Establiment [+ 11%]	117	Convencions

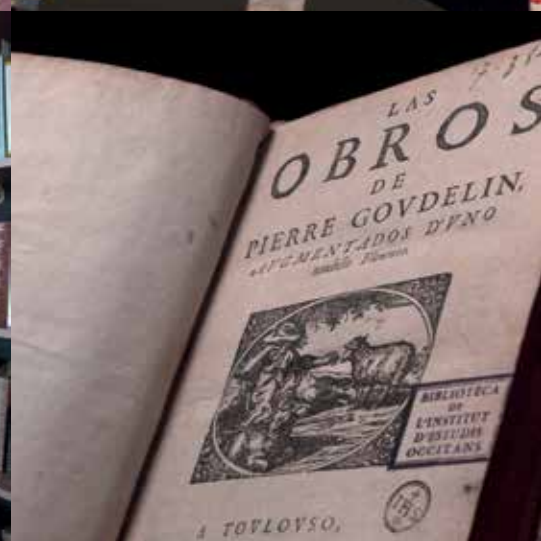
Convencions de partenariat, coproduccion, autorizacion de difusion, mesa a disposicion de fones, tractament d'archius, prèstes de mòstras, documents e materials.

Reparticion dels publics beneficiaris (Sus un total de 17 353 personas)

Reparticion per tipe d'accion (Sus un total de 299 accions del Centre)

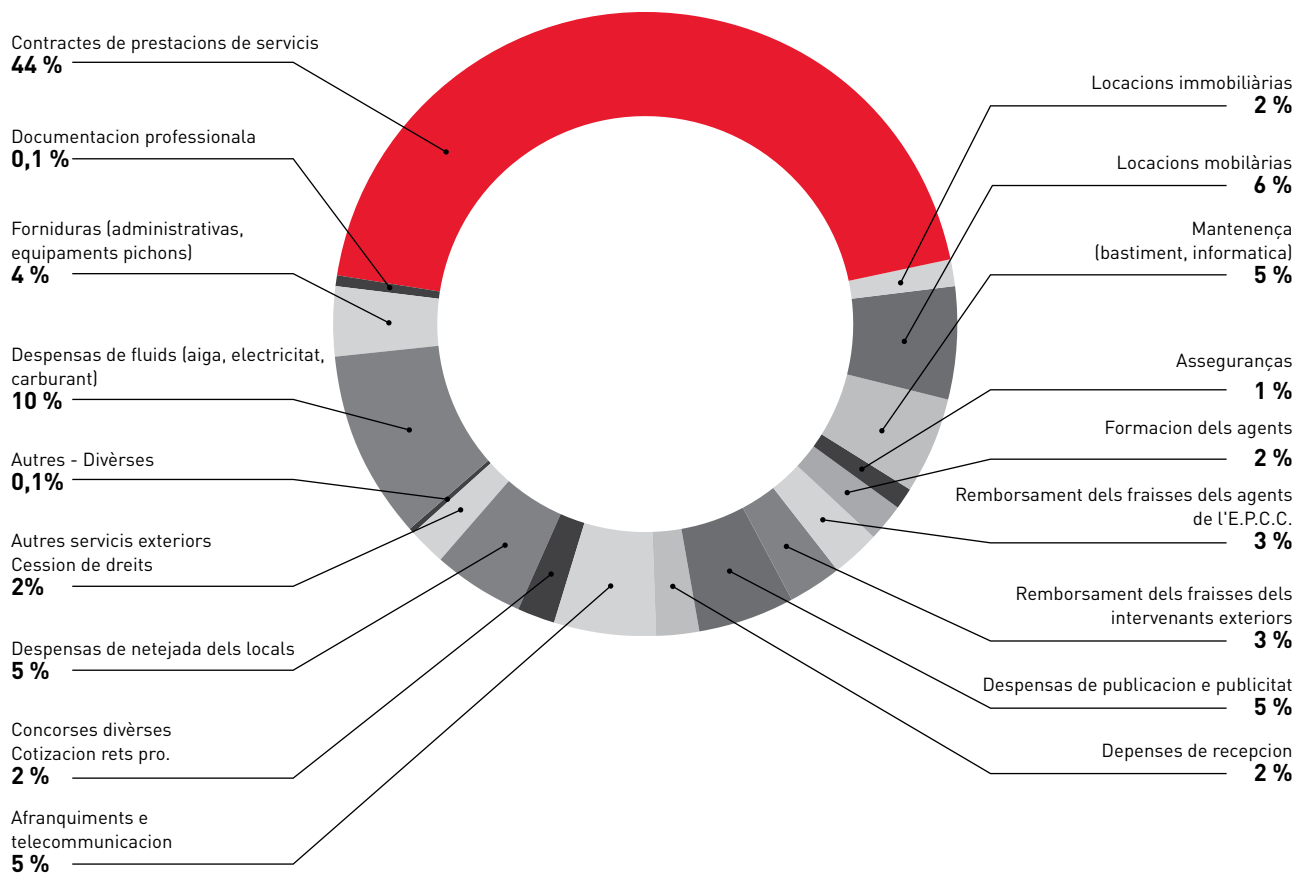

Budgèt de l'annada 2023

SECCION DE FONCIONAMENT		€	%
DESPENSAS			
011	Cargas de caractèr general	455 585	34%
012	Cargas de personal	788 460	59%
023	Transferiment de la seccion d'investiment	65 102	5%
042	Operacions d'òrdres entre seccions	36 707	3%
66	Cargas financièras	1 001	0%
TOTAL		1 346 856 €	
RECÈPTAS			
002	Excedent anterior reportat de fonc.	291 192	19%
013	Atenuacion de cargas	11 394	1%
70	Produits dels servicis	3 036	0%
74	Dotacions e participacions	1 230 929	80%
	Autras que Contribucions estatutàrias	172 929	11%
77	Autres produits de gestion correnta	7 719	0%
TOTAL		1 544 271 €	
SECCION D'INVESTIMENT		€	%
DESPENSAS			
Art. 2162	Fonses ancians bibliotècas	5 639	6%
Art. 2168	Autras colleccions e òbras (als prèstes)	12 893	14%
Art. 2183	Material de burèu e informatica	34 168	37%
Art. 2184	Mòbles	39 198	43%
TOTAL		91 898 €	
RECÈPTAS			
001	Sòlda d'execucion d'investiment reportada	1 191	1%
021	Transferiment de la seccion de foncionament	65 102	63%
040	Operacions d'òrdres entre seccions	36 707	36%
TOTAL		103 000 €	

Reparticion de las cargas de caracter general

REPARTICION DE LAS CARGAS DE CARACTÈR GENERAL	€	%	REALIZAT 2022	TAUX D'EVOLUCION
Despensas de fluids (aiga, electricitat, carburant)	45 359	100%	48 309	-7%
Forniduras (administrativas, equipaments pichons)	16 340,21	36%	17 384	-6%
Documentacion professionala	1 652,89	4%	1 958	-18%
Contractes de prestacions de servicis	201 779,14	445%	170 680	15%
Locacions immobiliàrias	6 920,29	15%	5 985	14%
Locacions mobilàrias	25 388,25	56%	20 671	19%
Mantenença (bastiment, informatica)	23 351,86	51%	27 561	-18%
Assegurances	4 963,88	11%	4 895	1%
Formacion dels agents	8 778,5	19%	0	100%
Remborsament dels fraisses dels intervenants exteriors	12 049,45	27%	22 774	-89%
Remborsament dels fraisses dels agents de l'E.P.C.C.	12 032,06	27%	15 094	-25%
Despensas de publicacion e publicitat	22 767,17	50%	11 717	49%
Depenses de recepcion	10 607,33	23%	10 591	0%
Afranquiments e telecomunicacion	23 363,61	52%	22 765	3%
Concorses diversès - Cotizacion rets pro.	9 376	21%	9 116	3%
Despensas de netejada dels locals	21 691,42	48%	13 678	37%
Autres servicis exteriors - Cession de dreits	8 234,24	18%	32 985	-301%
Autres - Diversès	930,08	2%	16 344	-1657%
TOTAL	455 585 €			

Retournez
le rapport
d'activité
et découvrez
la version
française

Rapòrt
d'activitat
en version
occitana

